

Avdelningen för ekonomisk statistik och analys
Jörgen Brewitz

BESLUT

Finansdepartementet
(Regeringskansliet)
fi.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
johanna.ekberg@regeringskansliet.se

Remissvar avseende förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk statistik om fiske och vattenbruk

Remissvaret från Statistiska centralbyrån (SCB) begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent.

1. Sammanfattning

SCB *tillstyrker* att den hittillsvarande, fragmentariska lagstiftningen inom området harmoniseras till en enhetlig lagstiftning med en ramförordning och två tillhörande genomförandeförordningar. Den föreslagna lagstiftningen syftar till att de användarbehov som uttryckts inom EU ska uppfyllas, men dessa bör avvägas mot medlemsländernas möjligheter att uppfylla rapporteringskraven.

SCB *tillstyrker* att statistiken om fiskeverksamhet enligt artikel 1 avgränsas till *marina* områden.

SCB *avstyrker* att vattenbruksstatistiken enligt artikel 1 ska tas fram baserat på *anläggningar* som observationsobjekt och bedömer att insamling per företag är tillräckligt för ändamålet.

SCB *avstyrker* definitionerna i artikel 2 av *variabel* och *vattenbruksanläggning*.

SCB *tillstyrker* undantagsförfarandet i artikel 4 för att minska bördan för medlemsländerna.

SCB *avstyrker* EU-kommissionens möjligheter i artikel 4 att utöka innehållet i statistiken genom delegerade förordningar, och anser att det behövs skyddsklausuler för att begränsa dessa möjligheter.

Vi vill uppmärksamma att vattenbruket i Sverige har liten omfattning och är relativt diversifierat, med endast ett eller ett fåtal företag inom vissa produktionsinriktningar. Det är därför lämpligt att de i artikel 4 omnämnda undantagsbestämmelserna utformas i genomförandeförordningarna på så vis att Sverige inte behöver sända statistik som baseras på enstaka företag.

2. Allmänna synpunkter

SCB är inte statistikansvarig myndighet för den statistik som berörs av den nya ramförordningen om fiske- och vattenbruksstatistik, men har varit producent av dels statistiken om fritidsfiske på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten, dels statistiken om vattenbruk på uppdrag av Statens jordbruksverk (Jordbruksverket). Det senare uppdraget kommer att upphöra 2026. SCB har deltagit i möten med arbetsgruppen för fiske- och vattenbruksstatistik och med direktörsgruppen för jordbruks- och fiskestatistik inom EU, där förordningens utformning har diskuterats. De synpunkter som lyfts här är i linje med vad som förmedlats på dessa möten.

En allmän synpunkt är att förordningsförslagets krav på mycket detaljerad statistik leder till *sekretessproblematik*. I Sverige finns det endast ett hundratal aktiva vattenbruksföretag, och antalet företag är mellan ett och fem för exempelvis ekologisk produktion, produktion av rom för konsumtion, produktion av alger, produktion av vissa arter och fångstbaserat vattenbruk. Statistik om dessa verksamheter kan endast publiceras om samtycke ges från företagen till att efterge sekretessen eller möjligen om en röjandekontrollsmetod med addition av parametersatt, slumpmässigt brus tillämpas. En möjlighet är att statistik med vissa sekretessbelagda tabellceller såsom nu sänds till Eurostat, varefter Eurostat förutsätts genomföra röjandekontroll så att sekretessen bevaras för den EU-statistik som redovisas. Mot bakgrund av den begränsade omfattningen av

vattenbruket och därtill hörande sekretess är det alltså väsentligt att det finns ett undantagsförfarande i förordningen. Även för den framtida registerbaserade fritidsfiskestatistiken kan skydd mot röjande behöva tillämpas avseende fångst av vissa arter för att bevara statistiksekretessen, och i det sammanhanget är det knappast aktuellt att efterfråga samtycken.

3. Kommentarer på delar av förordningen

SCB har lämnat preliminära, detaljerade kommentarer och ändringsförslag till Finansdepartementet den 18 september, enligt önskemål från Regeringskansliet inför en skriftlig konsultation i ministerrådet. Nedan ges några mer övergripande kommentarer.

SCB *tillstyrker* att en fragmentarisk EU-lagstiftning harmoniseras till en ramförordning och därtill hörande två genomförandeförordningar. Produktionskostnader och uppgiftslämnarbörda bedöms dock öka något med den nya lagstiftningen.

Artikel 1 Innehåll och tillämpningsområde. SCB *tillstyrker* att statistiken om fiskeverksamhet liksom nu avgränsas till *marina* områden, dvs. havs- och kustfiske.

SCB *avstyrker* förslaget om att vattenbruksstatistiken ska tas fram baserat på *anläggningar* (fiskodlingar m.m.) som observationsobjekt. Visserligen gjordes detta i Sverige fram till och med referensåret 2017, genom att företag med flera anläggningar fick fylla i en blankett per anläggning, men upplägget avskaffades för att minska uppgiftslämnarbördan och kostnaderna för statistiken. År 2024 fanns omkring femton företag med mer än en anläggning, och ett företag hade över tjugo anläggningar. SCB menar att det är fullt möjligt att basera statistiken på insamling avseende anläggningar, med flera blanketter eller en dynamisk blankett, men att det är förenat med omotiverade, ökade kostnader för brukarna och för den statistikansvariga myndigheten Jordbruksverket. SCB anser därför att uppgifter ska samlas in på företagsnivå och inte, som föreslås, på anläggningsnivå.

Artikel 2 Definitioner. SCB *avstyrker* förslaget till definitioner. Definitionen av *variabel* är felaktig, och bör ändras från "egenskap för en observationsenhet som kan ha fler än en uppsättning värden" till "egenskap för ett objekt som kan anta mer

än ett värde i en uppsättning värden”. Definitionen av *vattenbruksanläggning* behöver bli tydligare, t.ex. genom att en anläggning definieras som ett arbetsställe.

Artikel 4 Uppgiftskrav. SCB *tillstyrker* undantagsförfarandet för att minska bördan för medlemsländerna. Det gäller dels icke-existerande och icke-signifikanta förekomster, dels (via tröskelvärden, endast för vattenbruk) förekomster som står för en liten andel av produktionen på nationell eller regional nivå. Undantagsvillkoren är inte angivna i ramförordningen, och det är viktigt att rimliga villkor sätts i kommande genomförandeförordningar för både fiske och vattenbruk.

SCB *avstyrker* artikel 4.4 och vill framhålla att det behövs *skyddsklausuler* för att begränsa EU-kommissionens möjlighet att utöka innehållskraven på statistiken genom delegerade förordningar. Det finns annars en risk att medlemsländerna drabbas av betydande öknings i kostnader för att framställa den statistik som ska rapporteras till EU och att uppgiftslämnarna drabbas av en orimligt ökad börda.

Bilaga. SCB varken *tillstyrker* eller *avstyrker* förslaget till bilaga i sin nuvarande utformning. I det följande lämnas några påpekanden och önskemål om förtydliganden.

När det gäller den framtida *registerbaserade fritidsfiskestatistiken* förutsätter vi att det endast är fritidsfiskare som är minst 18 år gamla som ska registrera sitt fiske av vissa arter inom havs- och kustfiske. Detta framgår inte av förslaget till förordning, men torde regleras i nationell lagstiftning. Det behöver även förtydligas i förordningen att det inte endast är behållen fångst, utan även återutsatt fångst, som ska ingå i fritidsfiskestatistiken.

Uppdelningen av *vattenbruksstatistik efter olika dimensioner*, bland annat regioner, är alltför omfattande, såvida inte undantagsförfarandet (se kommentar till artikel 4 ovan) kan innebära att rapporteringen begränsas.

SCB undrar vidare om det finns en risk för *dubbelräkning* mellan vattenbruk och yrkesfiske om förordningen ska tolkas på så vis att fångstbaserat vattenbruk ska ingå med fångster av vildlevande arter *och* yrkesfiske ska innefatta fångst av vildlevande arter för uppfödning i vattenbruk.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eva-Lo Ighe i närvaro av biträdande generaldirektör Magnus Sjöström och avdelningschef Elisabeth Hopkins samt sektionschef Jörgen Brewitz, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Eva-Lo Ighe

Jörgen Brewitz